

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avgvstini Barbosæ I. V. D. Lvsitani, Protonotarii, Et
Ivdicis Apostolici designati pro Tribunali Nunciaturæ
Hispaniæ, ac insignis Ecclesiæ Vimaransensis Thesaurarij
Maioris, Collectanea Doctorvm, Qui ...**

Barbosa, Agostinho

Venetiis, 1643

Cap. 1. Episcopi gratis debent ordinare, dimissorias, & testimoniales dare, nec illi, eorumve ministri aliquid pro sigillo etiam sponte oblatum recipere possunt. Vbi est consuetudo aliquid recipiendi ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-14108

§ CANON IV.

Si quis dixerit ^d, parvulis, antequam ad annos discretionis pervenerint, necessariam esse Eucharistia^e communionem, anathema sit. ^d Suprà in princ. & c. 4.

Duos verò articulos ^e, aliàs propositos, nondum tamen excussos, videlicet: An rationes, quibus sancta Catholica Ecclesia adducta fuit, ut communicaret laicos, atque etiam non celebrantes Sacerdotes, sub vna tantum panis specie, ita sint retinendæ, ut nulla ratione Calicis vsus cuiquam sit permittendus, & An, si honestis, & Christianæ charitati consentaneis rationibus concedendus alicui vel nationi, vel regno Calicis vsus videatur, sub aliquibus conditionibus concedendus sit, & quænam sint illæ: Eadem sancta Synodus ^f, in aliud tempus, oblata sibi quàm primum occasione, examinandos, atque definiendos referuat. ^e Sess. 12. in decreto.
^f Infra sess. 22. in fin.

1. ^a CANON I.] Vide Cardin. Bellarmin, in contro-
vers. Cathol. lib. 4. de Eucharistia, cap. 20. cum seqq.
Henric. in summ. lib. 8. de Eucharistia, cap. 22. Valer. Reginald. in praxi fori penitenti. lib. 29. num. 58. in fine. Aegid. de
Coninck de Sacrament. tom. 1. q. 80. num. 111. cum seqq. Fil-
liuc. in quest. moral. tom. 1. tract. 4. cap. 7. num. 201. Hurtado
de Sacrament. tom. 2. tract. de Eucharist. disput. 10. diffie. 15.
2. § CANON II.] Vide Aegid. de Coninck de Sa-
crament. tom. 1. quest. 80. num. 121. ubi percurrit iustissimas
rationes, quas habet Ecclesia præcipiendi laicis, & cleri-
cis non conscientibus Communionem sub vna tantum
specie, idem tradit Hurtado de Sacrament. tom. 2. disput. 10.
de Eucharistia diffie. 5. vers. supposito.
3. § CANON III.] Vide Balduin. iun. super opera
controvers. Bellarmini part. 1. lib. 3. cap. 8. à princ. Aegid. de Co-

ninck de Sacram. tom. 1. q. 76. art. 3. à num. 32.
§ CANON IV.] Vide Henric. in summ. lib. 8. 4.
cap. 3. § 4. Bonacin. de Sacrament. disput. 4. quest. 3. puncto 3.
num. 2. Vincent. Filliuc. in quest. moral. tom. 1. tract. 4. num. 40.
Hurtado de Sacrament. tom. 2. tract. de Euchar. disput. 9. diffie.
4. vers. circa infantes.
Relinqui debere arbitrio Confessarij & parentum in
qua ætatis parte incipiant pueri habere discretionem
sufficientem ad obligationem præcepti communicandi,
resolunt Soar. tom. 3. disp. 70. sect. 1. Valer. Reginald. in pra-
xi fori penit. lib. 29. n. 83. Aegid. de Coninck de Sacram. tom.
1. q. 80. art. 11. dub. 3. nu. 102. Iacob. de Graff. in aureis decis. f.
1. lib. 2. e. 38. num. 15. Azor. instit. moral. p. 1. lib. 7. cap. 3. q. 10.
Possewin. de officio curati. e. 8. num. 9. & 10. Bonacin. d. disput. 4.
q. 7. punct. 2. n. 2. Ego ipse de officio, & potest. Parochi e. 20. n. 18.

DE REFORMATIONE.

Episcopi gratis debent ordinare, dimissorias, & testimoniales dare, nec illi, eorumve mini-
stri aliquid pro sigillo etiam sponte oblatum recipere possunt. Vbi est consuetudo aliquid
recipiendi pro litteris, nihil capiatur à Notarijs pro officio ultra decimam vnius aurei
partem, modo aliunde ijs non suppetat salarium, &c.

C A P V T I.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Ordinator non potest accipere ab Ordinario aliquam mercedem.
- 3 Diaconi qui soluerunt decem scuta suo Ordinario pro obtinendis litteris dimissorialibus, incidunt in simoniam.
- 4 Simonia committitur si prouisio fiat mercede, & pretio.
- 5 Episcopi, eorumque vicarijs nihil licet accipere pro executione litterarum Apost. dispensationum matrimon. & absolutionum.
- 6 Litteræ publicatorie gratis concedi debent.
- 7 Dimissoria, commendatitia, aut testimoniales litteræ gratis concedi debent.
- 8 Ordinum collatores, siue illorum ministri nihil accipere debent ab illis, qui ordinantur.
- 9 Beneficiorum collatores, nil pro collatione, seu qua-

- uis alia dispositione beneficiorum directè, vel indi-
rectè accipere, vel exigere possunt.
- 10 Cancellarius quid possit accipere pro collatione & institutione Ecclesiarum.
- 11 Notarij quid pro singulis litteris dimissorijs, aut testimonialibus recipere possint.
- 12 Commendatitia, aut testimoniales litteræ gratis concedendæ.
- 13 Episcopo, vel eius vicario non licet quicquam accipere pro dispensationibus matrimonialibus.
- 14 Notario, vel Cancellario ex quibus nihil liceat accipere.
- 15 Ex quibus aliquid liceat percipere.
- 16 Notarij possunt aliquid accipere pro singulis litteris dimissorijs, aut testimonialibus quando nullum habent stipendium constitutum ab Episcopo.
- 17 Verba hæc important graues, & grauiorès pœnas.

Quoniam ^a ab Ecclesiastico ordine omnis auaritiæ suspicio abesse debet, nihil pro collatione quorumcumque Ordinum, etiam clericalis Tonsuræ, nec pro litteris dimissorijs, aut testimonialibus, nec pro sigillo, nec alia quacumque de causa, a etiam sponte oblatum Episcopi, & alij Ordinum collatores, ^b aut eorum ministri quouis pretextu accipiant. ^c Notarij verò in ijs tantum locis, in quibus non viget laudabilis consuetudo nihil accipiendi, pro singulis litteris dimissorijs, aut testimonialibus decimam tantum vnius aurei partem accipere possint: ^d dummodo eis nullum salarium sit constitutum pro officio exercendo, nec Episcopo ex notarij commodis aliquod emolumentum ex eisdem Ordinum collationibus directè, vel indirectè prouenire possit, tunc enim gratis operam suam eos præstare omnino teneri decernit, contrarias taxas, ac statuta, & consuetudines, etiam immemorabiles, quorumcumque locorum, quæ potius abusus, & corruptelæ, simoniacæ prauitatis fauentes, num-

^a Vide 1. La-
teran. ea 6. 3.
Concil. Cal-
cedon. actio-
ne 15. c. 2.
Concil. Au-
relian. 2. c. 3.
Concil. Tol.
8. cap. 1. cap.
sicut Episco-
pum 1. q. 1. &
c. 1. de simo-
de quibus
Miluitan.
Concl. c. 14.

eupari possunt, penitus cassando, & interdicendo, & qui fecus fecerint, tam dantes, quàm accipientes, & *plura diuinam ultionem*,^b penas à iure inflictas ipso facto incurrant.

1. Vide Nauarr. *in man. cap. 22. num. 18. & conf. 1. de censib. in vtraque edit. Sayr. in floribus dec. sub eod. tit. dec. 1. Matth. Soar. in pract. & ordine visitandi cap. 18. num. 6. Valer. Reginald. in praxi fori penitent. lib. 23. cap. 14. num. 197. in fine. Franc. Leon. in thesauro fori Ecclesiast. p. 1. cap. 4. num. 27. Sbroz. de Officio Vicarij lib. 2. quæst. 42. Campan. in diuers. iuris canonic. rub. 1. 1. cap. 17. per tot. Narbona l. 33. gloss. unica num. 6. tit. 25. lib. 4. noua Recopil. P. Soar. de Relig. tom. 1. lib. 4. de Simonia cap. 20. num. 9. cum segg. & c. 53. num. 5. vbi quòd decretum in præsentem comprehendit quancunque vocem, vel actionem ministrantium collationi Ordinum, metipsam in collect. ad e. 1. de simonia.*
2. Non posse Ordinatorem accipere ab ordinato aliquam mercedem, munerem, nec quidem forfices, mappas, petasines, vel similia, sed tantum cererum, refert decifum Piafec. in praxi Episcop. p. 1. c. 1. num. 55.
3. Diaconos, qui soluerunt decem feuta suo Ordinario pro obtinendis litteris dimissorialibus quarum vigore fuerunt ordinati ad Presbyteratum, incidisse in simoniã, & penas simoniãcis huiusmodi inflictas, resoluit Sel. in select. Canon. c. 10. num. 11. vbi refert ita fuisse decifum in nullius 7. Septembris 1630.
4. Simoniã committi, si prouiso fiat mercede, & pretio, vel cum aliquo pacto, & conditione, & non gratis probat ea. ordines 1. quæst. 1. cum allegatis per Nicol. Garc. de benef. part. 8. cap. 1. num. 14. Idem dicendum in prouisione Præceptoris S. Iacobi, Calatranae, & similibus, resoluit Nicol. Garc. d. tract. p. 1. c. 7. num. 4.
5. Episcopis, eorumque vicarijs nihil prorsus accipere licere pro executione litterarum Apostol. dispensationum matrimonialium, & absolutioinum, nec pro cognoscendis dispensationibus in gradu matrimonij prohibito; Notarijs verò licere dumtaxat quartam partem ducati accipere pro præsentatione rescripti, & pro examine testium, refert decifum Sel. d. c. 10. num. 15.
6. Prohiberi etiam aliquid recipere pro litteris publicatorijs, testatur resolutum Nicol. Garc. d. par. 8. cap. 1. num. 77. ad 4.
7. Dimissorias, commendatitias, aut testimoniales litteras gratis concedi debere, asserit decifum Nicol. Garc. d. c. 1. num. 77.
8. Ordinum collatores, siue illorum ministri, nihil accipere debent ab illis, qui ordinantur, etiam pro litteris dimissorijs, nec non pro sigillo, etiam si ab immemorabili tempore fuerit obseruatum, vt certum quid recipiatur. Notarij verò pro dimissorijs decimam partem aurei recipiant, si nullum habeant salarium pro officio exercendo, ex quo emolumento nihil directè, vel indirectè perueniat Episcopis. In Indijs verò in quibus res maximo pretio venduntur, Notarij possunt exigere loco dictæ decimæ partis vnus aurei, quantitatem permissam ex decreto Mem. Sixti V. ita refert decifum Sel. d. cap. 10. num. 15.
9. Collatores beneficiorum quancunque dignitate præfulgeant, nihil pro collatione, seu quauis alia dispositione beneficiorum quouis quæsito colore directè, vel indirectè, etiam sub nomine Annata, aut cuiusuis alterius portionis fructuum, etiam à sponte dantibus, vel offerentibus accipere, aut exigere possunt, eorundem quoque collatorum Notarij, & alij quouis officiales, quibus tamen aliunde certum salarium constitutum est, eadem omnino obseruare debent. Illis verò, quibus salarium pro officio suo exercendo nullum constitutum est, licet in qualibet huiusmodi beneficiorum collatione, seu alia dispositione pro suo labore aliquam mercedem accipere, quæ tamen scriptura, sigillo, & cæteris omnibus computatis vnus aureum non excedat, & inde collatores ipsi nihil emolumenti percipere possint, alioquin tam dantes, quàm accipientes pœnis contra simoniacos editis sacris canonicis tenentur, ipsaque ipso facto incurrisse cœntur. Notarij autem, seu officiales alij à suis officijs suspensi sunt. Ita refert decifum Nicol. Garc. de benef. p. 8. c. 1. num. 76. & 77.

Episcopo non licere quicquam accipere, vel percipere directè, vel indirectè, vbi infra scripta expediuntur, dicit Sel. d. c. 10. num. 20. referens sic fuisse decifum in vna Vincent. Martij 1602. videlicet:

Litteræ collationum, institutionum, seu prouisionum beneficiorum vacantium per obitum, vel per resignationem, etiã ex causa permutationis, vel alia. Litteræ dimissoriales, seu testimoniales, quæ conceduntur Presbyteris, seu clericis ad alias dioceses transituris.

Litteræ recipiendi Ordines ab alienis Episcopis.

Licentiæ dicendi Missas.

Licentiæ audiendi confessiones.

Licentiæ administrandi Sacramenta, excepta Penitentia.

Licentiæ deseruendi beneficijs curatis, aut simplicibus.

Licentiæ ordinandi se ad titulum patrimonij, seu approbationes huiusmodi titulorum.

Licentiæ absentandi se ab Ecclesijs, seu beneficijs.

Licentiæ erigendi capellas.

Licentiæ colligendi elemosynas.

Licentiæ sepeliendi cadavera intra Ecclesiam.

Mandatum de publicando in Ecclesia initiandos sacris Ordinibus.

Dispensationes ad duo beneficia etiam similia sub eodem tecto.

Litteræ approbationis concurrentium ad Parochialium vacationes in mensibus reseruatiss, quæ ad Sedem Apost. transmittuntur.

Approbationes iurispatronatus ex fundatione, vel dotatione.

Creationes vicariorum in Parochialibus.

Deputationes Oeconomorum dum beneficia vacant.

Executiones litterarum Apost. gratiam, seu iustitiam concernentium.

a. Etiam sponte oblatum. Vide Soar. de Relig. tom. 1. tract. 3. lib. 4. de simonia cap. 49. num. 2.

b. Aut eorum ministri. Pro collatione, aut institutione Ecclesiarum, & præsertim curatarum, Cancellarium posse in singulis accipere mercedem suo labori conuenientem, quod tamen scriptura, sigillo, & cæteris omnibus computatis vnus aureum non excedat, & dummodo ipsi Cancellario salarium nullum pro suo officio exercendo constitutum sit, & ex pecunia quàm accipiet, nihil prorsus emolumenti collatores, aut institutores vlllo modo directè, vel indirectè, percipiant. Ita refert decifum Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarra lib. 1. tit. 18. de Episcopis num. 17. in resp. ad 1. & 2. Piafec. in praxi Episcop. p. 2. c. 5. num. 28.

γ. Notarij verò, &c. Vide Sbroz. de Vicario Episc. lib. 2. g. 42. Soar. d. c. 53. nu. 6. cum segg. Zerol. in praxi Episc. p. 1. verb. dimissorie §. 7. Less. de iustit. lib. 2. c. 5. dub. 10. Azor. in iustit. moral. p. 3. lib. 12. c. 5. g. 1. Vgolin. de simon. tab. 1. c. 41. §. 4. Valer. Reginald. in praxi fori penitent. lib. 23. nu. 200. Piafec. in praxi Episcop. p. 1. c. 1. n. 55. Stephan. V. Veyms ad constit. 24. ex iure antiquo desumptas, & per Concil. Trid. in nouar. const. 17. nu. 33. pag. 202. Narbona d. l. 33. gloss. unica n. 7. Homobon. de Bonis de examine Ecclesiast. tract. 11. c. 6. g. 1. resol. 4. Cened. ad Decretal. collect. 177. n. 1. vbi sub dubio resoluitur videtur quòd post confecta instrumenta & tradita partibus possunt Notarij, quod ab ordinatis sponte offerunt recipere, de quo vide Matien. in dialog. relator. p. 3. c. 25. n. 5. Perez. l. 1. gloss. 1. post. med. tit. 9. lib. 2. ordin. Homobon. de Bonis d. c. 6. g. 12. resol. 1. in fine, facit Sanch. de matrim. lib. 8. disp. 35. n. 14. in terminis Narbona d. l. 33. gloss. unica nu. 8.

Nihil exigendum pro dimissorijs, commendatitijs, aut testimo-

testimo-

testimonialibus litteris, refert decifum Armendar. d. tit. 18. de Episcopis num. 17. in respons. ad 3. quem cito de officio, & potest. Episcopi par. 2. allegat. 7. num. 26.

13. Pro dispensationibus matrimonialibus non licere Episcopo, vel eius vicario quicquam accipere, nec ratione taxæ etiam ex immemoriali consuetudine, nec ratione sigilli, vel alicuius alterius rei, afferit resolutum Armendar. d. tit. 18. de Episcopis nu. 10. in resp. ad 6. aduertens propterea decretum illud, quod solet poni in litteris dispensationum matrimonialium, vt nihil muneris, aut præmij sponte accipi possit pro illarum executione, ita intelligendum esse, vt neque Ordinarius ipse, neque vicarius eius quicquam pro mercede laboris, quem ea in re suscipere, capere possent, addit deinde Notarium pro examine testium quartam aurei, seu ducati partem licite accipere posse.

14. Notario, vel Cancellario nihil licere accipere, neque ratione scripturæ, neque sigilli, neque laboris, aut alio titulo, sed gratis his quorum interest debere præstare omnia infra ponenda, tenet Sel. d. c. 10. num. 21. attestans sic fuisse decifum in vna Vicen. 8. Martij 1602. videlicet.

Approbationem ad audiendas confessiones.

Licentiam administrandi Sacramenta.

Licentiam deseruendi beneficijs.

Licentiam sepeliendi defunctorum corpora in Ecclesia.

Licentiam celebrandi Missas.

Licentiam colligendi elemosynas.

Mandata publicandi in Ecclesia eos, qui primam tonsuram, vel minores Ordines ac sacros suscipere voluerint.

15. Quoad alia vero quæ sequuntur, poterit aliquid percipere, si nullum sibi salarium, vel stipendium constitutum fuerit, tuncque congruam tantum sui laboris mercedem, quæ quoad litteras collationis, vel institutionis curatarum Ecclesiarum, vel deputationis vicariorum in illis vnum aureum, & quoad litteras dimissorias, & testimoniales decimam vnius aurei partem nunquam excedat.

Pro litteris collationum, institutionum, seu prouisionum beneficiorum vacantium per obitum, vel

per resignationem, etiam ex causa permutationis, vel alia.

Pro litteris dimissorialibus, seu testimonialibus, quæ conceduntur Presbyteris, seu clericis ad alias dioceses transituris.

Pro litteris recipiendi Ordines ab alienis Episcopis.

Pro licentia ordinandi se ad titulum patrimonij, seu pro approbationibus huiusmodi titulorum.

Pro licentia absentandi se ab Ecclesia, seu beneficijs.

Pro licentia erigendi capellas.

Pro litteris approbationis concurrentium ad Parochialium vacationes in mensibus reservatis, quæ ad Sedem Apost. transmittuntur.

Pro approbatione iurispatronatus ex fundatione, vel dotatione.

Pro creationibus Vicariorum in Parochialibus.

Pro deputationibus Oeconomorum dum beneficia vacant.

Pro executionibus litterarum Apostolic. gratiam, seu iustitiam concernentium.

§ Dummodo eis nullum salarium, &c. Ergo quando nullum habent stipendium constitutum ab Episcopo, possunt aliquid accipere, vt per Nauarr. in man. c. 23. n. 102. Passec. in praxi Episcop. p. 1. c. 1. num. 55. pag. 61. Valer. Reginald in praxi fori tant. lib. 2. num. 20. vers. quatuor. Narbona d. l. 33. gloss. unica num. 7. & 10. Quar. de Relig. tom. 1. li. 4. de Simonia c. 53. num. 6. vbi dicit Concilium in præfenti limitata illam prohibitionem, permittendo, vt Notarij decimam partem aut ei pro litteris accipere possint cum tribus conditionibus: vna, vt solum hoc liceat vbi non viget laudabilis consuetudo nihil accipiendū, vt Notarius non habeat stipendium pro officio exercendo: tertia vt nihil ex illo lucro ad Episcopum redundet, alias decernit Notarium tenei gratias suas operas præstare.

¶ Ultra diuinam vltionem. Importare hæc verba graues, & grauiores pœnas afferit Paul. Fusc. de Visitate lib. 1. cap. 31. num. 15.

Nullus quantumuis idoneus secularis clericus maioribus ordinetur, nisi prius habeat beneficium sufficiens ad vitam, quod resignare non possit, nisi, &c. vel patrimonium, aut pensionem similiter verè sufficiens, &c.

C A P V T II.

- 1 Doctores de materia huius cap. agentes.
- 2 Ordinare ante Concilij publicationem poterat Episcopus clericos suos ad diuersos titulos.
- 3 Religiosos non comprehendit.
- 4 Sed comprehendit declarauit Pius V.
- 5 Constitutio Pij V. intelligitur tam in non professis, quam in nulliter professis.
- 6 Patres Societatis Iesu possunt promoueri ad sacros Ordines absque titulo.
- 7 Titulus non requiritur ad minores Ordines.
- 8 Beneficij ad titulum, quod in distributionibus quotidianis consistit, potest quis ad sacros Ordines promoueri.
- 9 Ordinari quis non potest ad titulum beneficij de futuro.
- 10 Beneficij ad titulum potest quis ad sacros Ordines promoueri, non obstante quod non lucretur illius fructus, nisi post susceptum presbyteratus Ordinem.
- 11 Vicarie perpetuæ ad titulum potest quis ad sacros Ordines promoueri.
- 12 Capellaniæ ad titulum potest quis ad sacros Ordines promoueri, si fuerit auctoritate Apostol. vel ordinaria erecta, & in titulos creata.
- 13 Prelimonij ad titulum quod solitum fuerit dari in titulum potest quis ad sacros Ordines promoueri.
- 14 Ecclesijs receptiuæ ad titulum potest quis ad sacros Ordines promoueri.
- 15 Ad titulum Ecclesie, cui adscribitur, an & quando possit quis ad sacros Ordines promoueri.
- 16 Coadiutorie perpetuæ cum futura successione ad titulum potest quis promoueri.
- 17 Capellaniam etiam amouibilem in capella Papæ obtinens potest ad illius titulum promoueri.
- 18 Seminarij ad titulum non potest ordinari cooptatus in illius collegium.
- 19 Vicarie amouibilis ad titulum non potest quis promoueri.
- 20 Episcopus arbitrari debet congruam summam, & decentem beneficij valorem, qui ad victum honestè sufficiat.
- 21 Beneficium debet ab illo pacificè possideri, qui ad eius titulum vult ordinari.
- 22 Beneficium resignans ad cuius titulum ordinatus fuit,